

Ulvilan kaupunki
kaupunkikehitys@ulvila.fi

Viite Lausuntopyyntö 4.3.2025

Aihe Ulvila, Kaasmarkun aurinkovoimalan osayleiskaavan ehdotus

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien Kaasmarkun aurinkovoimalan osayleiskaavan ehdotusvaihetta. Kaavaselostuksen mukaan IBV Suomi Oy suunnittelee aurinkoenergian tuotantoa kaava-alueelle. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan ja siihen liittyvien paneelikenttien, huoltoteiden, akkuvaraston ja sähköaseman sekä kaava-alueelle sijoittuvan ns. ulkoisen sähkönsiirtoreitin rakentaminen Ulvilan Kaasmarkun alueelle laatimalla oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan aurinkoenergian tuotantolaitoksen rakennusluvan myöntämisen perusteena. Kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuva sähkönsiirtoreitin osa luvitetaan omassa prosessissaan. Paneelialueiden väliset alueet on tarkoitettu säilyttää metsätalouskäytössä. Aurinkovoimalaa koskevien kaavamerkintöjen ja määräysten osalta osayleiskaava on yksityiskohtainen ja toteuttamista suoraan ohjaava.

Kaavan luonnosvaiheessa tarkasteltavana oli kaksi eri kaavavaihtoehtoa, jotka erosivat toisistaan lähinnä tuotantoalueiden 1 ja 2 laajuuden sekä Fransinojan käsittelyn osalta. Kaavaehdotus on laadittu luonnoksesta saadun palautteen sekä YVA-selostuksesta saadun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän perusteella luonnosvaiheen vaihtoehdon VE2 pohjalta.

Satakunnan Museo on lausunut kaavan luonnosvaiheesta 17.5.2024. Lausunnossaan Museo kävi läpi alueen kaavatilanteen sekä kulttuuriympäristön arvot eikä toista niitä enää tässä yhteydessä.

Lausunnossaan museo kehotti huomioimaan parhaillaan käynnissä olevan Satakunnan maakuntakaavan uudistuksen sekä sitä varten toteutetun Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnin. Päivitysinventoinnissa osoitetut maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskevat rajaukset poikkeavat Satakunnan rakennusperintö 2005-aineistosta, johon Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut rajaukset perustuvat.

Lisäksi museo totesi, että yhteisvaikutukset viereisen Harjunpään aurinkovoimahankkeen kanssa tulevat olemaan huomattavat. Museo huomautti myös hankkeen huomattavista maisemavaikutuksista VT 2:n suuntaan. Museo näki, että kaava-alueen sisältä tulee osoittaa riittävät suojaviheralueet etenkin kulttuuriympäristön arvoalueiden suuntaan maisemallisten vaikutusten minimoimiseksi siinäkin tapauksessa, että alueen ulkopuolella lähiympäristössä suoritetaan hakkuita.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo totesi kaavakartan muinaisjäännoiksi koskevat merkinnät ja määräykset asianmukaisiksi lukuun ottamatta Pikatienvarren röykkiöryhmää, joka puuttui kokonaan kaavakartalta, vaikka röykkiöalueen pohjoisosa ulottuu suunnittelualueelle.

Kaavan laatijan vastineen mukaan kaavaselostuksessa on tuotu esiin uutta maakuntakaavaa varten toteutettu Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi. Kaavan rajaa on siirretty valtatie 2:n vieressä noin 30 metrin päähän valtatie 2:n kiinteistörajasta, jolloin tien ja kaava-alueen väliin jää aluetta, jossa voi olla puustoa. Lisäksi kaavaselostusta on täydennetty suoja-alueiden osalta ja lisätty kaavaehdotukseen arvokkaan maisema-alueen suuntaan 40 metriä leveät suojavyöhykkeet, joilla puusto on säilytettävä. Kaavakarttaan on täydennetty Pikatienvarren muinaisjäännosalue katkoviivalla ja sm-1-merkinnällä ja lausunnossa esitetyllä määräyksellä. Myös Rotkuksen röykkiö on merkitty kaavaan osa-aluemerkinnällä.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaavaselostukseen on lisätty maininta Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnista. Selostuksessa mainitaan lisäksi, että tarkemmat kuvaukset arvoalueista löytyvät heinäkuussa 2023 hankkeen tueksi toteutusta maisemaselvityksestä. Museo huomauttaa, että selvityksessä ei ole otettu huomioon Satakunnan rakennusperintö 2023-aineistoa. Vaikutuksen arvioinnin helpottamiseksi tuoreen selvityksen keskeisiä tuloksia tulee avata myös kaavaselostuksessa sanallisesti sekä erillisellä kartalla, koska vuoden 2023 selvityksessä maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen aluerajauksissa on tapahtunut melko mittaviakin muutoksia. Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnin raportti löytyy Satakuntaliiton sivuilta Satakunnan Maakuntakaava 2050 -aineistosta. Arvoalueiden rajaukset ja

kuvaukset on katsottavissa osoitteesta www.y-pakki.fi. Paikkatietoaineistoa voi kysyä Satakuntaliitolta tai Satakunnan Museolta.

Museo pitää hyvänä, että kaavaehdotukseen kaava-alueen länsireunalle arvoalueiden suuntaan on osoitettu 40 metriä leveitä vyöhykkeitä, joilla puusto säilytetään.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Luonnosvaiheessa kaavakartalta puuttunut Pikatienvarren laaja röykkiöalue (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.886010011>) on nyt merkitty kartalle osa-aluemerkinnällä sm-1, kuten myös Rotkuksen röykkiö (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000045137>). Molemmat muinaisjäännöskohteet on kuvailtu kaavaselostuksessa. Muinaisjäännöksiä koskeva kaavamääräys on oikeanlainen ja museo pitää hyvänä, että määräyksessä on myös mainittu kohteiden aitaaminen rakentamisen ajaksi.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä